

Grenswaarden voor chroom VI-verbindingen

Grenswaarden voor chroom VI-verbindingen

UITGEBRACHT AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

NR.4 - AUGUSTUS 2013

Sociaal-Economische Raad

De Sociaal-Economische Raad (SER) adviseert het kabinet en het parlement over de hoofdlijnen van het te voeren sociaal en economisch beleid en over belangrijke wetgeving op sociaal-economisch terrein. Daarnaast heeft de SER bestuurlijke taken met betrekking tot de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie (PBO), waaronder het toezicht op de product- en bedrijfschappen. Ook is de SER betrokken bij de uitvoering van enkele wetten.

De SER is in 1950 ingesteld bij de Wet op de bedrijfsorganisatie (Wbo). Zitting in de SER hebben vertegenwoordigers van ondernemers en van werknemers, en kroonleden (onafhankelijke deskundigen). De raad is een onafhankelijk orgaan dat door het gezamenlijke Nederlandse bedrijfsleven wordt gefinancierd.

De SER wordt bij de uitvoering van zijn functies bijgestaan door een aantal vaste en tijdelijke commissies. Enkele vaste commissies zijn onder bepaalde voorwaarden ook zelfstandig werkzaam.

Op www.ser.nl vindt u actuele informatie over de samenstelling en de werkzaamheden van de SER en zijn commissies. Ook alle circa 1000 adviezen die sinds 1950 zijn verschenen, zijn daar op te zoeken. Adviezen van de laatste jaren zijn bovendien in gedrukte vorm verkrijgbaar.

Het SERmagazine brengt maandelijks nieuws en achtergrondinformatie over de SER, de overlegeconomie en belangrijke sociaal-economische ontwikkelingen.

Inhoudsopgave

Brief aan de minister	7
------------------------------	----------

Bijlagen

1.	Overzicht van de organisaties die bij de haalbaarheidstoets zijn betrokken	15
2.	Samenstelling Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (GSW)	17

Advies

Aan de minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid

Postbus 90801
2509 LV DEN HAAG

BETREFT Grenswaarden voor chroom VI-verbindingen

DEN HAAG 21 augustus 2013

E-MAIL

ONS KENMERK 13.03824

TOESTELNUMMER

BIJLAGE(N)

2

Mijnheer de Minister,

In het kader van het grenswaardenstelsel dat per 1 januari 2007 is ingevoerd, adviseert de subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (GSW)¹ van de Sociaal-Economische Raad u over de invoering van wettelijke grenswaarden voor genotoxisch kankerverwekkende en allergene stoffen waarvoor geen veilige drempelwaarde kan worden vastgesteld.

De subcommissie adviseert u nu over de invoering van een verdere verlaging van de huidige wettelijke grenswaarden voor oplosbare chroom VI-verbindingen én de invoering van een wettelijke grenswaarde voor slecht oplosbare chroom VI-verbindingen.

Chroom VI is een genotoxisch carcinogene stof zonder veilige drempelwaarde.

Standpunt SCOEL

In zijn rapport SCOEL/SUM/86 (december 2004) maakt het Scientific Committee on Occupational Exposure Limits (SCOEL) een onderscheid tussen de slecht oplosbare chroom VI-verbindingen en de overige goed oplosbare verbindingen.

Volgens het SCOEL biedt een grenswaarde van 50 microgram/m³ (0,05 mg/m³) als TGG-8uur voldoende (adequate) bescherming bij slecht oplosbare chroom VI-verbindingen. Voor de oplosbare chroom VI-verbindingen geeft het SCOEL in overweging een grenswaarde vast te stellen van 10 microgram/m³ (0,01 mg/m³).

1 De samenstelling van de subcommissie GSW is opgenomen in bijlage 2.

Anders dan gebruikelijk heeft de subcommissie gekozen voor de risicobenaderingen van het SCOEL omdat recente risicogetallen voor chroom VI-verbindingen van de Gezondheidsraad (GR), die doorgaans de basis vormen voor de start van de haalbaarheidstoets, niet beschikbaar zijn. Hierbij zij aangetekend dat de GR bij haar risicogetallen de blootstellingsconcentratie berekent die resulteert in een kans van 4 extra sterfgevallen door kanker per 1000 beroepsmatig blootgestelde werknemers als gevolg van 40 jaar blootstelling (verbodrisiconiveau 4×10^{-3})². Deze waarde wordt door het SCOEL bij benadering berekend. Bij het SCOEL resulteert blootstelling gedurende 40 jaar aan 10 microgram/m³ chroom VI in 1-6 extra sterfgevallen aan longkanker per 1000 levens.

Het SCOEL berekent het risico per 1000 mannelijke levens; de GR baseert zijn berekeningen op mannelijke én vrouwelijke levens.

De subcommissie ziet de genoemde (TGG-8uur) SCOEL-waarden als waarden die zich bevinden op het niveau van het verbodrisico (d.w.z. een risicogetal van 1 op de 10^{-4} extra sterfgevallen aan kanker per jaar). Dat houdt in dat het blootstellingsniveau nooit boven deze waarde mag uitkomen.

De subcommissie heeft eerder, in 2004, een advies uitgebracht over grenswaarden voor chroom en chroomverbindingen. Daarin schrijft zij voor chroom VI-verbindingen pas te adviseren over een grenswaarde na publicatie van het SCOEL-advies en nadat op basis daarvan een haalbaarheidstoets heeft plaatsgevonden.

Betrokkenheid organisaties

Naast het gebruikelijke achterbanberaad via de centrale werkgevers- en werknemersorganisaties heeft de subcommissie de brancheorganisaties in de gelegenheid gesteld informatie te geven over de technische haalbaarheid van de voorgenumen grenswaarden voor de oplosbare en slecht oplosbare chroom VI-verbindingen³.

Haalbaarheidstoets

De subcommissie heeft op 17 april 2012 de haalbaarheidstoets voor chroom VI-verbindingen gestart. De reactietermijn liep aanvankelijk tot 13 oktober 2012, maar is twee keer verlengd; eerst op verzoek van de Vereniging van Oppervlaktetechnieken van Materialen (VOM) tot 13 december 2012 en daarna, op verzoek van (de ministerieel vertegenwoordiger in de subcommissie voor) het ministerie van Defensie tot 13 maart 2013.

2 De subcommissie GSW gaat uit van het extra risico per jaar en heeft daartoe om pragmatische redenen het risiconiveau gedeeld door 40, hetgeen dan neerkomt op 1 extra kans op overlijden aan kanker op 10.000 werknemers (10^{-4}) per blootstellingsjaar bij 40 jaar beroepsmatige blootstelling.

De GR berekent ook het streefrisiconiveau 4×10^{-5} ; de subcommissie gaat dan uit van 1×10^{-6} .

3 Zie bijlage 1 voor een overzicht van de organisaties die bij de haalbaarheidstoets zijn betrokken.

Getoetst zijn:

voor de oplosbare chroom VI-verbindingen:

- 0,01 mg/m³ als TGG-8uur (10 microgram/m³) en
- 0,02 mg/m³ als TGG-15min (20 microgram/m³);

voor de slecht oplosbare chroom VI-verbindingen:

- 0,05 mg/m³ als TGG-8uur (50 microgram/m³).

Uitdrukkelijk is gevraagd aan te geven welk laagste blootstellingniveau onder het niveau van het verbodrisico nu, dan wel binnen een nader aan te geven termijn, haalbaar zal zijn. Vooral omdat in deze toets, anders dan gebruikelijk bij haalbaarheidstoetsen voor genotoxisch carcinogene stoffen zonder veilige drempelwaarde, de te toetsen grenswaarde niet overeenkomt met het streefwaarderisiconiveau (d.w.z. een risicogetal van 1 op de 10⁻⁶ extra sterfgevallen aan kanker per jaar). Ook is erop gewezen dat het standpunt moet zijn onderbouwd met meetresultaten of reële schattingen van blootstellingen.

Bespreking resultaten haalbaarheidstoets

De subcommissie heeft reacties ontvangen van:

- Vereniging voor Oppervlaktetechnieken van Materialen (VOM), d.d. 14 november 2012;
- Commando Luchtsrijdkrachten van het ministerie van Defensie (CLSK), d.d. 11 maart 2013.

Conclusies

Uit de ontvangen reacties valt af te leiden dat de getoetste waarde van 10 microgram/m³ als TGG-8uur voor oplosbare chroom VI-verbindingen haalbaar lijkt.

Metingen in de afgelopen jaren bij bedrijven in de oppervlaktebehandelende industrie laten zien dat het huidige niveau aan blootstelling dusdanig is dat zij kunnen voldoen aan de getoetste grenswaarde van 10 microgram/m³ als TGG-8uur voor oplosbare chroom VI-verbindingen, mits de uitschieters in de blootstelling worden weggenomen. Dat vergt een extra inspanning van de betrokken bedrijven.

Hierbij geldt wel de kanttekening dat de uitspraak over de haalbaarheid enigszins onzeker is omdat er een aanzienlijke onzekerheid bestaat bij het vaststellen van het huidige blootstellingsniveau in deze industrie. Dat komt door de kleine meetseries, de grote variabiliteit in werkprocessen, en de technisch lastige meetmethode van chroom VI, vanwege de instabiliteit van de stof.

Bij de bespreking van resultaten van de haalbaarheidstoets in de subcommissie is gebleken dat in verband met de stand der techniek voorlopig geen lager blootstel-

lingsniveau valt te verwachten. Daar komt nog bij dat het aantal werknemers dat met chromaten werkt naar verwachting zal afnemen vanwege saneringen en de introductie van alternatieven.

Voor het grootste deel van de processen bij het CLSK geldt dat de blootstelling aan chroom VI-verbindingen onder de getoetste waarden (de TGG-8uur en de TGG-15min) blijft. Slechts een beperkt deel van het personeel loopt het risico op blootstelling. Er zijn twee situaties geconstateerd waarbij de getoetste waarden alleen haalbaar zijn met gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (pbm). Zonder nader onderzoek valt geen uitspraak te doen over de mate waarin de blootstelling door het toepassen van technische maatregelen kan worden verminderd. Defensie heeft dan ook op dit punt een vervolgonderzoek voor ogen.

Ondanks dat uitdrukkelijk is gevraagd aan te geven welk laagste blootstellingsniveau onder het niveau van de getoetste waarde (dit is het verbodsrisk) nu, dan wel binnen een nader aan te geven termijn, haalbaar zal zijn, bevatten de reacties hierop geen antwoord.

Advies

De subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek adviseert u om als grenswaarden in te voeren:

voor de oplosbare chroom VI-verbindingen:

- 0,01 mg/m³ als TGG-8uur (10 microgram/m³) en
- 0,02 mg/m³ als TGG-15min (20 microgram/m³);

voor de slecht oplosbare chroom VI-verbindingen:

- 0,05 mg/m³ als TGG-8uur (50 microgram/m³).

De subcommissie merkt op dat wanneer over enkele jaren blijkt dat een lager blootstellingsniveau dan 10 microgram/m³ toepasbaar is (op bijvoorbeeld een grotere groep werknemers binnen Defensie) een nieuwe haalbaarheidstoets over enkele jaren zinvol is. Dat lagere niveau kan dan als basis dienen voor de advisering en invoering van nieuwe wettelijk grenswaarden. Echter met dien verstande dat bij deze laatstgenoemde grenswaarden het volgen van een gedifferentieerde benadering, zoals voorgesteld in het SER-advies *Stelsel voor gezond en veilig werken*, mogelijk is. Dat kan onder meer betekenen dat in een sector of branche, of zelfs een deel ervan waar de stand der techniek een blootstellingsniveau lager dan 10 microgram/m³ niet toelaat, de grenswaarde op dat niveau onverkort wordt gehandhaafd en in een ander deel van de sector of branche wel een lagere wettelijke grenswaarde gaat gelden. Voorwaarde voor een dergelijke gedifferentieerde aanpak is wel dat het alter-

natieve voorstel voor de implementatie van grenswaarden uit het genoemde SER-advies verder is doordacht en uitgewerkt en de daarmee samenhangende wet- en regelgeving wordt of, nog beter, is aangepast.

Als ingangsdatum van de nieuwe grenswaarden adviseert de subcommissie 1 maart 2014.

Hoogachtend,

voorzitter

secretaris

Bijlagen

Overzicht van de organisaties die bij de haalbaarheidstoets zijn betrokken

Brancheorganisaties

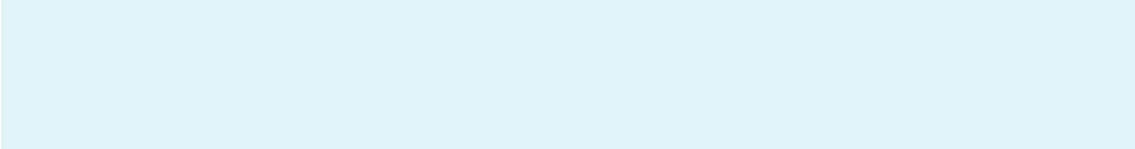
- Corus
- Vereniging FME-CWM
- Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie (VNCI)
- Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU)
- Vereniging VNO-NCW
- Vereniging voor Oppervlaktetechnieken van Materialen (VOM)

Arbodiensten

- Achmea Arbo, vestiging Heerlen / Philips Healthcare
- Arbo Unie Oost Nederland, vestiging Almelo
- Arbo Unie West Nederland, vestiging Botlek/Europoort
- Arbo Unie Zeeland
- ARBODienst DSM
- Arbodienst Licom KAM B.V.
- Arbodienst NedCar
- ArboNed/Keurcompany Provincie Noord-Holland
- Arbodienst DAF Trucks N.V.

Overige organisaties

- HumanCapitalCare Arbozorg bv
- Stichting voor Fundamenteel Onderzoek der Materie (FOM)
- NUON Operations Netherlands
- [REDACTED] Arbo Consultancy (TSAC)

Samenstelling Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (GSW)

Leden

Plaatsvervangende leden

Onafhankelijke leden

■■■■■ (voorzitter)

Ondernemersleden

■■■■■ (FME-CWM)

■■■■■ (VNO-NCW/MKB)

■■■■■ (RCO)

■■■■■ (RCO)

Vacature

■■■■■ (RCO)

Werknemersleden

■■■■■ (FNV)

■■■■■ (FNV)

■■■■■ (FNV)

■■■■■ (MHP)

■■■■■ (FNV)

■■■■■ (CNV)

■■■■■ (MHP)

■■■■■ Eur.Erg. (CNV)

Adviserende leden

■■■■■ (Gezondheidsraad)

Ministeriële vertegenwoordigers

■■■■■ (SZW)

■■■■■ (SZW)

■■■■■ (IenM)

■■■■■ (Def)

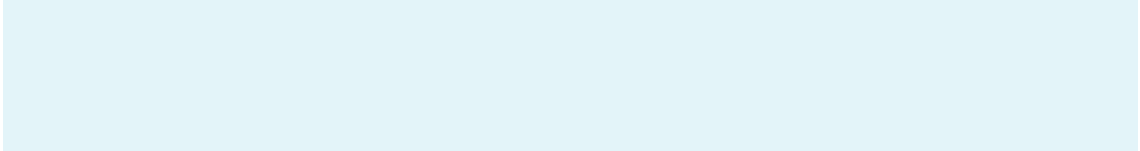
■■■■■

■■■■■

Secretariaat

■■■■■

■■■■■

Publicatieoverzicht

Algemeen

De belangrijkste adviezen en rapporten van de SER komen in boekvorm uit. Een jaarabonnement op deze publicaties kost € 90,50. Losse exemplaren kosten € 7,50, tenzij anders aangegeven.

Van de meeste adviezen wordt een aparte samenvatting gemaakt, zowel in het Nederlands als in het Engels. Deze samenvattingen kunt u raadplegen op onze website. Sommige Engelstalige samenvattingen zijn ook beschikbaar in boekvorm en zijn gratis. De bibliografische gegevens vindt u op onze website.

Het SERmagazine, met nieuws en opinies over de SER, de Stichting van de Arbeid en de overleconomie, verschijnt maandelijks. Een jaarabonnement is gratis. Een overzicht van alle SER-uitgaven vindt u op onze website (www.ser.nl).

Adviezen

Grenswaarden voor chroom VI-verbindingen

2013, 22 pp., ISBN 978-94-6134-055-9, bestelnr: 13/04

Verbreding draagvlak cao-afspraken

2013, 76 pp., ISBN 978-94-6134-054-2, bestelnr: 13/03

Handmade in Holland: Vakmanschap en ondernemerschap in de ambachtseconomie

2013, 96 pp., ISBN 978-94-6134-053-5, bestelnr: 13/02

Make it in the Netherlands! Advies over binding van buitenlandse studenten aan Nederland

2013, 58 pp., ISBN 978-94-6134-051-1, bestelnr: 13/01

Naar een Energieakkoord voor duurzame groei

2012, 32 pp., ISBN 978-94-6134-046-7, bestelnr: 12/07

Naar een kwalitatief goede, toegankelijke en betaalbare zorg: een tussentijds advies op hoofdlijnen

2012, 60 pp., ISBN 978-94-6134-045-0, bestelnr: 12/06

Reactie op (conceptnota van wijziging) wetsvoorstel versterking bestuur pensioenfondsen

2012, 19 pp., ISBN 978-94-6134-044-3, bestelnr: 12/05

Verschuivende economische machtsverhoudingen

2012, 228 pp., ISBN 978-94-6134-040-5, bestelnr: 12/04

Alternatieve geschilbeslechting in de EU

2012, 84 pp., ISBN 978-94-6134-043-6, bestelnr: 12/03

Werk maken van scholing, advies over postinitiële scholingsmarkt

2012, 144 pp., ISBN 978-94-6134-038-2, bestelnr: 12/02

Voorlopige nanoreferentiewaarden voor synthetische nanomaterialen
2012, 150 pp., ISBN 978-94-6134-035-1, bestelnr: 12/01

Medezeggenschap en (I)MVO
2011, 26 pp., ISBN 978-94-6134-033-7, bestelnr: 11/11

Ontwikkeling door duurzaam ondernemen
2011, 130 pp., ISBN 978-94-6134-032-0, bestelnr: 11/10

Grenswaarden voor asbest
2011, 22 pp., ISBN 978-94-6134-029-0, bestelnr: 11/09

Klachtenbehandeling aanstellingskeuringen
2011, 42 pp., ISBN 978-94-6134-027-6, bestelnr: 11/08

Strategische Agenda Hoger Onderwijs, Onderzoek en Wetenschap
2011, 56 pp., ISBN 978-94-6134-025-2, bestelnr: 11/07

Tijden van de samenleving
2011, 124 pp., ISBN 978-94-6134-024-5, bestelnr: 11/06

Werk maken van baan-baanmobiliteit
2011, 166 pp., ISBN 978-94-6134-023-8, bestelnr: 11/05

Toekomst scholing en vorming leden ondernemingsraad
2011, 44 pp., ISBN 978-94-6134-022-1, bestelnr: 11/04

Bevolkingskrimp benoemen en benutten
2011, 200 pp., ISBN 978-94-6134-021-4, bestelnr: 11/03

Zelfstandigen en arbeidsomstandigheden
2011, 38 pp., ISBN 978-94-6134-020-7, bestelnr: 11/02

Toegang tot het recht voor de consument en de ondernemer
2011, 18 pp., ISBN 978-94-6134-018-4, bestelnr: 11/01

Meer chemie tussen groen en groei
2010, 132 pp., ISBN 978-94-6134-015-3, bestelnr: 10/05

Zzp'ers in beeld: Een integrale visie op zelfstandigen zonder personeel
2010, 208 pp., ISBN 978-94-6134-013-9, bestelnr: 10/04

Meer werken aan duurzame groei
2010, 200 pp., ISBN 978-94-6134-008-5, bestelnr: 10/03

ARIE-regeling
2010, 24 pp., ISBN 978-94-6134-002-3, bestelnr: 10/02

Advies Overheid én Markt: het resultaat telt! Voorbereiding bepalend voor succes
2010, 234 pp., ISBN 978-94-6134-001-6, bestelnr: 10/01

Benoemingsrecht Sociaal-Economische Raad 2010-2012
2009, 30 pp., ISBN 90-6587-994-3, bestelnr: 09/08

De winst van maatwerk: Je kunt er niet vroeg genoeg bij zijn
2009, 280 pp., ISBN 90-6587-992-7, bestelnr: 09/07

Rapporten

Nederlandse economie in stabiel vaarwater: een marco-economische verkenning
2013, 64 pp., ISBN 978-94-6134-052-8

Nieuwe EU-voorstellen Regulering en toezicht financiële sector
2010, 64 pp., ISBN 978-94-6134-006-1

CSED-rapport: Naar een integrale hervorming van de woningmarkt
2010, 124 pp., ISBN 978-94-6134-004-7

Engelstalige publicaties

The Dutch Work Councils Act
Information brochure, 2011, 38 pp., ISBN 978-94-6134-028-3

The power of consultation: The Dutch consultative economy explained
General brochure, 2010, 34 pp., ISBN 978-94-6134-011-5

Europe 2020: The New Lisbon Strategy
Abstract, 2009, 40 pp., ISBN 90-6587-991-9, ordeno. 2009/04E

Nanoparticles in the Workplace: Health and Safety Precautions
Translation with abridged appendices, 68 pp., ISBN 90-6587-987-0, ordeno. 2009/01E

Social and Economic Council's Statement on International Corporate Social Responsibility
Statement, 2008, 91 pp., ISBN 90-6587-983-8

On sustainable globalisation: A world to be won
Abridged version, 2008, 132 pp., ISBN 90-6587-979-X, ordeno. 2008/06E

CAP Reform and Public Services of Agriculture
Abridged version, 2008, 52 pp., ISBN 90-6587-973-0, ordeno. 2008/05E

Overige publicaties

Leidraad personeelsvertegenwoordiging - met toelichting en bijlagen
2010, 104 pp., ISBN 90-6587-998-6

Voorbeeldreglement Ondernemingsraden - met toelichting en bijlagen
2010, 264 pp., ISBN 90-6587-997-8

Alle uitgaven zijn te bestellen:

- telefonisch bij de afdeling Verkoop [REDACTED]
- via de website (www.ser.nl);
- door overmaking van de vermelde prijs op gironummer 333281 ten name van de SER te Den Haag, onder vermelding van het bestelnummer en de titel.

Colofon

Uitgave

Sociaal-Economische Raad
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

T

www.ser.nl

Tekst

Subcommissie Grenswaarden Stoffen op de Werkplek (GSW)

Fotografie

Omslag: Shutterstock

Vormgeving en druk

2D3D, Den Haag (basisontwerp); Huisdrukkerij SER

© 2013, Sociaal-Economische Raad

Alle rechten voorbehouden

Overname van teksten is toegestaan onder bronvermelding.

ISBN 978-94-6134-055-9

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
Bezuidenhoutseweg 60
Postbus 90405
2509 LK Den Haag

www.ser.nl

© 2013, Sociaal-Economische Raad

ISBN 978-94-6134-055-9